№ 282. Piątek 10. Grudnia 1858. Rok wydania 48.

GAZETA LWOWSKA.

Z Dodatkiem tygodniowym i Dziennikiem urzędowym codziennym, tudzież Rozmaitościami co Środy, kosztuje w prenumeracie: Bez poczty: kwartalnie 3 złr. 45 kr., miesięcznie 1 złr. 20 kr. Z pocztą: kwartalnie 4 złr. 30 kr., miesięcznie 1 złr. 35 kr. — Insercya od wiersza w półkolumnie (drukiem garmond) po raz pierwszy 4 kr., następnie po 2 kr. m. k. Reklamacye są wolne od opłaty pocztowej.

PRZEGLĄD.

Monarchya Austryacka. — Hiszpania. — Anglia. — Francya. — Szwajcarya. — Włochy. — Niemcc. — Rosya. — Azya. — Doniesienia z ostatniej poczty. — Wiadomości handlowe. — Kronika.

Monarchya Austryacka.

Sprawy krajowe.

(Wyroby austryackie poszukiwane.)

Wiedeń, 7. listopada. *Litgr. kor. austr.* donosi: Na posiedzeniu tutejszej izby handlowej, które odbyło się z początkiem m. b. przedłożono pismo ministerstwa handlu z listą sporządzoną przez kupca Józefa Kohn'a zamieszkałego w Sidney w Australii, gdzie wyszczególnione są te wszystkie wyroby fabryczne, jakie najbardziej popłacają w Australii. Między tem wyszczególniono przedewszystkiem następujące wyroby: Czeskie towary szklanne i perły ze szkła, żywe srebro, towary platerowane, wyroby z pakfongu, tabakiery ze skóry i klejonki papierowej, fortepiany, akordyony (harmoniki), bizuterye, świece stearynowe, zapałki, wyroby sztuczne z papieru klejonego, wytworne wyroby stolarskie, z kości, wyroby wełniane z fabryk w Bernie i Reichenbergu, grzebienie z kauczuku i gutaperki. P. Kohn radzi wysłać wprzód wzory i komisanta do Australii, i oświadcza przy tem, że chętnie da potrzebne wyjaśnienia na wezwanie kupców lub fabrykantów.

Oprócz tego przedłożono wiedeńskiej izbie handlowej sprawozdanie ajenta konzularnego z Valony, w którem wykazuje szczegółowo, dlaczego przesłane do Albanii, a mianowicie do Valony towary niemają takiego pokupu, jak angielskie lub francuskie.

Ministeryum spodziewa się, że izba weźmie szczegóły te pod ścisłe rozpoznanie, i że zawiadomi je swego czasu o skutku usiłowań swych w tej mierze.

(Cesarski patent dzierżawny. Dokończenie.)

§. 11. Przy kontraktach, które gasną bez poprzedniego wypowiedzenia po upływie pewnego czasu, może zarówno właściciel jak i dzierżawca w razie obawy, że przedmiot dzierżawny niezostanie zwrócony lub odebrany w należytym czasie, upraszać o sądowe rozporządzenie, któreby przeciwnikowi wcześnie to nakazało.

Za wniesieniem takiej prośby, która jednakże tylko w ciągu ostatnich sześciu miesięcy przed upływem terminu dzierżawy może być przyjęta, należy z zachowaniem przepisów §. 8. zalecić przeciwnikowi, ażeby stosownie do zachodzącego wypadku dla uniknienia egzekucyi zwrócił lub odebrał przedmiot dzierżawny w oznaczonym czasie, lub też jeśliby niepoczuwał się do tej powinności, wniósł zarzuty swoje u sądu w przeciągu ośmiu dni pisemnie albo ustnie, gdyż po upływie tego terminu niebędzie już przyjęty żaden zarzut, lecz wykonany zostanie rozkaz do zwrócenia lub odebrania przedmiotu dzierżawnego.

Przywrócenie do dawnego stanu po zaniedbaniu tego terminu nie może nastąpić.

§. 12. Wszelkie spory wynikające z kontraktów dzierżawy mają być przeprowadzane podług przepisów względem sumaryczne procedury, wszelako z zachowaniem osobnych postanowień zawartych w tem rozporządzeniu, i to bez różnicy, czy przedmiotem sporu jest istnienie kontraktu czy tylko wypływające z niego prawa i bez względu tak na właściwość pretensyi jak i na żądaną kwotę.

Zarzuty wniesione skutkiem rozkazu, wydanego podług §. 6. lub 11., mają być uważane za skargę.

§. 13. Wszelkie podania mają być zewnątrz opatrzone napisem: „w sprawach dzierżawnych“ *(in Bestandsachen)*, a sądy powinne z największym pospiechem załatwiać je i doręczać.

Pertraktacye mogą być przedsiębrane nawet w ciągu feryi sądowych, wyjąwszy niedzieli i święta.

§. 14. Jeżeli użycie przedmiotu dzierżawnego sprzeciwia się kontraktowi lub jest tego rodzaju, że widocznie naraża go na zepsucie lub utratę wartości, albo nakoniec zagraża mu niepowetowaną szkodą, można w ciągu pertraktacyi na prośbę zagrożonej strony nakazać bezwarunkowo lub w miarę stosunków za rękojmią sekwestracyę przedmiotu dzierżawnego, albo też poruczyć go tej stronie, która składa rękojmię swemu przeciwnikowi.

Jeżeli chodzi tylko o szczególne kroki ku utrzymaniu przedmiotu dzierżawnego lub przy aręcach o dalsze prowadzenie zwyczajnego gospodarstwa, albo jeśli idzie tylko o zakazanie szczególnych, szkodliwych czynów, może być zarządzone przedsięwzięcie takich kroków lub też nakazane zaniechanie takich czynow pod karą pieniężną lub aresztu, albo też wedle stosunków złożenie rękojmi za ich skutki.

Takie prowizoryczne rozporządzenia mogą być wydawane tylko po wysłuchaniu drugiej strony, przy udowodnionem zaś naglącem niebezpieczeństwie zwłoki może sąd wydać żądane rozporządzenie nawet bez wysłuchania strony przeciwnej.

Wykonanie takich prowizorycznych rozporządzeń niemoże być wstrzymane rekursem.

§. 15. Przy pertraktacyach tak względem zarzutów przeciw sądowemu wypowiedzeniu, jako też względem skarg, żądających zniesienia lub zgaśnięcia kontraktu dzierżawnego z innych przyczyn, niż dla upływu terminu dzierżawy, lub też wydania wziętego w dzierżawę przedmiotu od właściciela, mają być zachowywane przepisy §§. 13. i 14. a oprócz tego następujące wyjątki z postanowień sumarycznej procedury:

a) Jeśli zażądane będzie zniesienie kontraktu dzierżawy dlatego, że czynsz dzierżawny niezostał zapłacony w swoim czasie (§. 1118 pow. kodexu cywilnego), może być wtedy tylko przypuszczony zarzut kompensacyi, jeśli do udowodnienia zarzuconej pretensyi przeciwnej niepotrzebne jest poprzednie przeprowadzenie dowodu za pomocą świadków lub znawców;

b) świadkowie, których przesłuchanie niemoże nastąpić w przeciągu ośmiu dni, niemają być uwzględnieni na zarzucenie przeciwnika;

c) dowód za pomocą przysięgi ma być złożony w przeciągu trzech dni po nastającej prawomocności wyroku, a jeśli wyrok wyszedł z ostatniej instancyi, po doręczeniu jego;

d) zamówienie apelacyi lub rewizyi, do czego zażalenia jak najkrócej mają być przyłączone, jako też rekursa przeciw wyrokom pierwszej lub drugiej instancyi, muszą być w przeciągu trzech dni po doręczeniu wyroku lub odpowiedzi wniesione pisemnie lub ustnie u sądu pierwszej instancyi;

e) rekursa przeciw rozporządzeniom, wydanym podług §§. 6. i 11. są nieważne;

f) prośba o usprawiedliwienie nieobecności na wyznaczonym terminie, ma być wniesione w przeciągu trzech dni począwszy od tego dnia, w którym ustała przeszkoda stawienia się na termin, a prośba o przywrócenie po zapadnięciu terminu prekluzyjnego w przeciągu trzech dni po upływie tego terminu.

§. 16. Zarzuty lub dowody, które w pertraktacyi na mocy postanowień §. 15. lit. *a.* i *b.* niemogły być przeprowadzone, może ten komo są potrzebne, wnieść i przeprowadzić za pomocą osobnej procedury sumarycznej.

§. 17. Jeśli wypowiedzenie kontraktu dzierżawnego (§. 8.) lub też rozkaz do odebrania albo zwrócenia przedmiotu dzierżawy (§. 11) niesą zaprzeczone, lub też jeśli prawomocnym wyrokiem uznana została ich ważność, powinien wynajemca nieruchomych rzeczy tam, gdzie szczególne przepisy ze względu na zwyczaj miejscowy niepo-

stanawiają inaczej, rozpocząć opróżnienie na trzy dni przed upływem terminu wynajęcia, i temu, kto po nim obejmuje wynajęty przedmiot przygotować dostateczne i dogodne miejsce na przechowanie części jego ruchomości, a ostatniego dnia wynajmu opróżnić i oddać całkowicie wynajęty przedmiot.

Również powinien dzierżawca rozpocząć opróżnienie wydzierżawionych dóbr, przy których znajdują się budynki, najpoźniej na ośm dni przed upływem terminu dzierżawy, i nowemu dzierżawcy ustąpić tyle i takich lokalów, ile potrzeba na umieszczenie części jego ruchomości i artykułów do prowadzenia gospodarstwa; w ostatnim zaś dniu dzierżawy opróżnić i oddać całkowicie przedmiot dzierżawny.

Inne przedmioty dzierżawne mają być z upływem terminu dzierżawy natychmiast oddane.

§. 18. Jeśli kontrakt dzierżawy bez poprzedniego wypowiedzenia na podstawie wniesionej skargi uznany zostanie za zniesiony lub zgasły, potrzeba w wyroku naznaczyć przepisane §. 17. termina do opróżnienia i oddania przedmiotu dzierżawy.

§. 19. Jeśliby dzierżawca dla dopełnienia swego obowiązku względem częściowego lub całkowitego opróżnienia i oddania przedmiotu dzierżawnego nie poczynił potrzebnych przygotowań aż do południa ostatniego dnia, w którym zrobić to był powinien, wówczas na prośbę tego, komu na tem zależy, ma uskutecznić to sąd tego samego dnia przy pomocy straży.

Jeżeli termin wynajmu lub dzierżawy upłynął przed prawomocnem sądowem rozstrzygnięciem wniesionego protestu, można upraszać o egzekucyę wyroku jeszcze drugiego dnia po nastającej prawomocności jego, albo też drugiego dnia po doręczeniu uchwalonego w ostatniej instancyi wyroku.

§. 20. Jeźliby upraszano o egzekucyę na podstawie uskutecznionego zasądownie wypowiedzenia (§. 9.), przeciw któremu niewniesiono żadnego protestu, a potwierdza je poświadczenie notaryatu, urzędowy protokół, lub przynajmniej legalizowane poświadczenie przeciwnej partyi, należy natychmiast uczynić zadość tej prośbie podług przepisów zawartych w § 19.

Gdyby jednakże przedłożono na dowód uskutecznionego wypowiedzenia tylko dokument prywatny, należy na popartą tem prośbę o egzekucyę naznaczyć jak najbliższy, podług możności nawet na ten sam dzień, termin pertraktacyi, na którym jednakże ma być rozważana tylko ta kwestya, czy poświadczenie jest autentyczne.

Jeśli przeciwna partya wyraźnie temu niezaprzeczy lub niestawi się na termin, należy egzekucyę natychmiast przyzwolić i przedsięwziąć. W razie zaś zaprzeczenia autentyczności dokumentu potrzeba wziąć pod rozwagę tę sprawę i rozstrzygnąć wyrokiem.

§. 21. Wypowiedzenia, przeciw którym nieprotestował dzierżawca, jako też wszystkie uzyskane przeciw niemu prowizoryczne rozporządzenia, decyzye i wyroki ważne są także względem subarędarza jego i mogą być wykonane, chociażby nawet wypowiedzenie niebyło wniesione przeciw niemu, ani też wzywano go do pertraktacyi.

Jeźliby jednakże między dzierżawcą i subarędarzem istniała osobna umowa, muszą być także przeciw subarędarzowi wyjednane sądowe rozporządzenia decyzye lub wyroki.

§. 22. Kontrakty dzierżawy, które gasną z upływem terminu bez potrzeby wypowiedzenia (§. 1114 powszech. kod. cyw.), mają być z tego powodu, że dzierżawca nieprzestaje używać przedmiotu dzierżawnego, a właściciel niesprzeciwia się temu, tylko wtedy uważane za odnowione w milczący sposób, jeźliby w przeciągu 14 dni po upływie terminu dzierżawy, lub też przy kontraktach, zawartych pierwotnie na krótszy czas niż na miesiąc, w przeciągu terminu równającego się połowie zawarowanego pierwotnie czasu po upływie kontraktu, niewniósł ani właściciel skargi względem zwrócenia, ani też dzierżawca względem odebrania przedmiotu dzierżawnego.

§. 23. Postanowienia tej ustawy rozciągają się na oznaczone w §. 1103 pow. kod. cywilnego kontrakty, przy których wypuszcza się dobra do gospodarowania za stosowną częścią zbiorów, przyczem jednak dzierżawca nieotrzymuje ani prawa emfiteutycznego ani też względem pobierania czynszów od gruntu. Takie ugody będą w tej mierze uważane za kontrakty dzierżawne.

§. 24. Wytoczone już procesa mają być ukończone podług dotychczasowych przepisów prawnych.

§. 25. Ustanowione w każdem miejscu dnie i termina do wypowiadania najmu i opróżniania nieruchomych rzeczy pozostają ważne i nadal także.

Jeźliby tu i owdzie potrzebna była w tej mierze jeszcze teraz jaka stosowna regulacya, mają polityczne rządy krajowe w porozumieniu z wyższym sądem krajowym uchwalić i ogłosić odpowiednie rozporządzenia.

Zresztą ustaje odtąd prawomocność dotychczasowych regulaminów względem najmowania i wyprowadzania się, jako też wszelkich wydanych w tym względzie dodatkowych rozporządzeń.

§. 26. Moim ministrom spraw wewnętrznych i sprawiedliwości poruczam wykonanie tego rozporządzenia.

Praga, 16. listopada 1858.

Franciszek Józef, m. p.

Hrabia Buol-Schauenstein m. p. Baron Bach m. p. Hrabia Nadasdy m. p.

Z najwyższego rozkazu:
Ransonnet m. p.

Hiszpania.

(Izba deputowanych. — Prezydent mianowany. — Trzęsienie ziemi. — Burze morskie.)

Według depeszy z Madrytu z 2. b. m. ukonstytuowała już izba deputowanych bióro swe, a kandydaci ministeryalni wyparli swych przeciwników.

— Prezydentem został Martinez de la Rosa, a wiceprezydentami pp. Calderon Collantes, Ballesteros, de Mrmijo i Lafuente. Senat mianował kandydatów rządowych swymi sekretarzami.

— Trzęsienie ziemi doznane w Madrycie dnia 11. listopada zrana, rozciągało się aż do ostatecznych stron południowych Hiszpanii i do Lizbony. W Sewili przypadło o godzinie $7^3/_4$ zrana i trwało dość długo. Wiele budynków zostało uszkodzonych, lecz mieszkańce zdołali się ocalić szczęśliwie. Równocześnie doznano i strasznej burzy u wybrzeży morza śródziemnego. O wysokie wybrzeża Malagi łamały się fale nadzwyczaj spiętrzone; kilka okrętów rozbiło się o skały, i tylko niewielu z żeglarzy zdołało się ocalić. Okręta, które jeszcze za pogody odbiły z Malagi, musiały spiesznie wracać do portu. Również doznało znacznego uszkodzenia i kilka okrętów wyprawionych z portu lizbońskiego. W Lizbonie było silniejsze trzęsienie ziemi, niż na całym półwyspie pirenejskim. O godzinie $7^1/_4$ tegoż samego dnia dało się uczuć silne wstrząśnienie ziemi połączone z hukiem przeraźliwym. Drżenie ziemi szło w kierunku z północy na południe, a inne ze wschodu na zachód. Trwoga była powszechna, a szkoda w budynkach dość znaczna. Równie i w innych miejscach Portugalii doznano silnego trzęsienia ziemi, a najbardziej w Oporto.

Anglia.

(Nowiny dworu. — Wniosek do nowej reformy w wyborach. — Szczegóły angielsko-japońskiego przymierza.)

Londyn, 4. grudnia. W doniesionych już rozporządzeniach dworu żadne nie zaszły zmiany i odjazd do Osborne wyznaczony jest na pozajutro.

— Lord John Russel z swą małżonką był wczoraj na obiedzie u dworu. Jak słychać, przepędzi książę Walii całą zimę w Rzymie pod przybranem nazwiskiem.

— Mowcy parlamentu angielskiego i dzienniki tamtejsze natrącały ciągle o ważnej kwestyi co do reformy wyborów. Lecz od czasu wiadomej przemowy, którą miał p. Bright na jednem ze zgromadzeń reformistów, nie przytoczono potąd nic ciekawego w tej mierze, i dopiero teraz odezwał się znów jeden z członków parlamentu, p. Newdegate, publicznie z argumentem w tej sprawie, który prasa angielska uznała za ważny i zasługujący na bliższe rozpoznanie. P. Newdegate wykazał, że powiaty są mniej licznie zastąpione w izbie niższej, niż miasteczka i miasta. Zachodzi tylko pytanie, czy też argument ten nie jest niejako skazówka projektu, jaki rząd myśli przedłożyć? Dziennik *Times* mieni być przemowę p. Newdegate wielkiej wagi, uznaje trafność jego uwag i całkiem się na nie zgadza. I nie mogło też być inaczej, gdyż p. Newdegate dowodził liczbami. Podczas ostatnich wyborów wynosiła ludność Anglii i Walii nieco mniej niż 18 milionów, którato ludność miała 496 deputowanych w izbie niższej. Ludność wiejska liczyła 10,500 000 głów z 159 członkami parlamentu, gdytymczasem ludność miast i miasteczek licząc tylko 7 milionów 500.000 głów wysłała 337 zastępców do izby niższej. *Times* kończy artykuł swój temi słowy: „Teraz, kiedyśmy uczynili większe już postępy, niż jakikolwiek inny naród na świecie, i większą niż jakibądź inny naród zdobyli wolność z izbą niższą, która biorąc rzecz ściśle pozostała taka sama, jak nią była przed sześcią wiekami, trudno przypuścić, byśmy mieli zburzyć od razu istnący stan rzeczy, i chwycić się na oślep nowej zasady. Mierna reforma dokonana raz tylko jeden w ciągu całego stólecia, zaspokoi zupełnie życzenia większości narodu angielskiego. Należy tylko ująć nieco w jednem a dodać w drugiem miejscu. Dozwólcie drzewu potrzebnego czasu i obrębu, by się mogło rozrastać, obetnijcie uschłe gałęzie, zasadzcie nowe szczepy, i wykorczujcie pnie nadgniłe. Oto już wszystko, coby zdziałać potrzeba.“

— *Times* podaje następujące szczegóły z angielsko-japońskiego przymierza: Porta Hakodadi, Kanagawa i Nangasaki staną otworem obrotowi angielskiemu z d. 1. lipca 1859. Nigata zaś lub według wyboru Anglików inny jaki port u zachodnich wybrzeży Nipponu będzie przystępny Anglikom od 1. stycznia 1860 roku, a Hiogo aż od 1. stycznia 1863. Z wymienionych tych portów mogą Anglicy na 20 do 30 mil zapuszczać się w głąb kraju. Od 1. stycznia 1862 mogą w widokach handlowych osiedlać się w Jeddo a od 1. stycznia 1863 także i w Osaca. Wszystkie spory pomiędzy Anglikami podlegają władzom angielskim. Jeśli Anglik pokrzywdzi w czem Japana, to przepadnie sądowi angielskiemu i karze według ustaw angielskich, podobnie jak znowu Japanin za pokrzywdzenie Anglika ulegać będzie swym sądom i ustawom ojczystym. W obudwu jednak wypadkach będzie zawsze usilnem staraniem konzulów angielsikch załatwiać spór w drodze polubownej. Poddanym angielskim wolno zachowywać swe obrzędy religijne jak niemniej mogą także wznosić kościoły. W obiegu handlowym uchodzić mają zarówno monety krajowe jak i zagraniczne. W niektórych portach będą bez wszelkiej opłaty zgromadzane zapasy dla floty angielskiej. Rozbitym lub uszkodzonym okrętom angielskim winny władze japońskie wszelkiej udzielać pomocy. Przymierze całe ułożone jest w językach angielskim, japańskim i holenderskim. Text holenderski ma uchodzić za oryginalny. Na przyszłość jednak używać się będzie w korespondencyach władz angielskich z japańskiemi języka angielskiego,

lubo dla ułatwienia dołączany będzie jeszcze przez pięć lat przekład holenderski i japański. Przymierze może po uprzedniem wypowiedzeniu ulegnąć rewizyi po pierwszym lipcu 1872. W przeciągu roku ma nastąpić obustronna ratyfikacya. W ten sposób dostąpiła Anglia w Japanie wszelkich tych praw i swobód, jakich dotychczas jakikolwiek inny używał naród.

Francya.

(Ułaskawienie. — Protestacya Montalemberta w Monitorze. — Wiadomości z Reunion.— Wiadomości bieżące.)

Paryż, 4. grudnia. Na przedstawienie księcia Napoleona zezwolił Cesarz wrócić do kraju pewnemu handlarzowi drzewa z Amiens, którego w miesiącu marcu skazał jenerał Espinasse na deportacye do Maskary w Algieryi.

— Na pierwszą zaraz wiadomość o swem ułaskawieniu w pamięć rocznicy z 2. grudnia wniósł hr. Montalembert protestacyę swoją. Rząd nie chciał wcale temu przeszkadzać, jak o tem świadczy następująca nota umieszczona w *Monitorze:*

„P. Montalembert podał rekurs po otrzymanej wiadomości o rozstrzygnięciu Cesarza, którem go uwolniono od kary zasądzonej. Sądy przynależne rozpoznać mają kwestye, jakie zajść mogą z powodu odwołania się tego. My zaś nie wahamy się umieścić następującą jego protestacyę:

Paryż, 2go grudnia 1858. Panie Redaktorze! *Monitor* dzisiejszy zawiera w nieurzędowej części swej doniesienie, o którem dowiedziałem się przy czytaniu tego dziennika. Treść jego taka: „„Przy sposobności rocznicy z 2. grudnia uwolnił Cesarz hrabię Montalembert'a od kary zapadłej nań wyrokiem sądowym.““ Skazano mnie 24. listopada, i niecomieszkałem podać przeciw temu wyrokowi rekursu w terminie przepisanym. Żadnej władzy we Francyi nie przysłużało potąd prawo darowania kary, która stanowczą jeszcze nie była. Należę do rzędu tych, którzy niezwątpili jeszcze o słuszności i prawie, i dlatego łaski nie przyjmują. Upraszam, a w razie potrzeby wzywam pana na mocy 11go art. ustawy z r. 1822, by to pismo moje umieszczone było w najbliższym numerze dziennika pańskiego. Chciej pan przyjąć zapewnienie wysokiego poważania mojego. Montalembert.“

— Najnowsze wiadomości z wyspy Reunion są ważne ze względu na francuską politykę kolonialną. Na wyspie urządzono rolniczą wystawę, do której wydziału zaproszono plantatorów z angielskiej sąsiedniej wyspy św. Maurycego. Przy rozdawaniu nagród miał gubernator wyspy Reunion mowę, w której oświadczył, że większa doskonałość kolonialnych płodów u plantatorów z wyspy św. Maurycego pochodzi głównie ztąd, że angielskie kolonie zostają pod wpływem wolniejszego prawodawstwa. Pomyślne postępy poczyniono także i w francuskich koloniach, przedewszystkiem jednak potrzeba prawodawstwa, które przyczyniłoby się do podniesienia handlu, rolnictwa i przemysłu. W końcu wyraził gubernator życzenie, ażeby jak najspiesznicj dozwolony był francuskim koloniom wolny wywóz kolonialnego cukru do wszystkich krajów.

— Roboty upiększenia na „Elysée Bonaparte“ zostały ukończone. Utrzymują, że są w związku z pogłoskami przyjazdu Cesarza Rosyi do Francyi.

— Dziennik *Charivari* wyszedł dziś po raz pierwszy w swem nowem przekształceniu.

— Posiłki, których w francuskim obozie nad zatoką Turo oczekują z wielką niecierpliwością, opóźnią się znacznie. Transportowy okręt „Marne,“ który na dniu 29. listopada wypłynął z zatoki wyspy Aix został burzą zmuszony zawrócić do zatoki. Okręt „Marne“ przeznaczony jest jak wiadomo na okręt magazynowy dla kolonii nad zatoką Turo.

— P. Mornay podporucznik w 3 pułku huzarów został upoważnionym dodawać do swego nazwiska jeszcze „Soult de Dalmatie.“ Po matce jest wnukiem zmarłego marszałka Soult, który po śmierci swego syna margrabiego de Dalmatie nie pozostawił żadnego innego męskiego sukcesora.

— Statuta nowego cesarskiego banku zostały przedłożone radzie państwa.

Szwajcarya.

(Domyślna misya pana Turgot.)

Gazecie kolońskiej donoszą z **Genewy** z dnia 1go b. m. za rzecz pewną, że misya specyalnie poruczona margrabi Turgot jest taka: żądać ma od federacyi szwajcaskiej 1) Odstąpienia doliny Dappen. 2) Wolnego przechodu dla wojsk francuskich przez Szwajcaryę do Włoch i 3) Przymierza Szwajcaryi z Francyą w przyszłej wojnie włoskiej.

Gazeta wiedeńska powtarzając tę wiadomość, przytacza uwagę następującą: Wypadki dni ostatnich spowodowały nas do odezwania się w tej sprawie i umieszczenia takich jak te doniesień. Odpowiedzialność jednak spada na tych, którzy najpierwej wiadomość tę rozgłosili i na sprawców sytuacyi, co pogłoski takie starali się rozszerzać według możności.

Włochy.

(Arcyksiążę Karol Ludwik w Rzymie.)

Jego cesarzewiczowska Mość Arcyksiążę Karol Ludwik przyjechał do Rzymu na dniu 27go z. m. zaraz po południu, wysiadł w hotelu „Isole Brittaniche,“ na „Piazza del Popolo“ i niezwłocznie udał się do kościoła św. Piotra.

Niemce.

(Czynności nowego gabinetu.)

Berlin, 4. grudnia. W ministeryum państwa rozpoczęły się obrady nad ustawą względem rozwodów małżeńskich; ta ustawa ma być przedłożona powszechnemu sejmowi, który zgromadzić się ma na przyszły miesiąc.

Powołanie obu izb sejmu nastąpi zapewne na dzień 12go stycznia 1859 roku. O ministeryalnych wnioskach nie wiadomo jeszcze nic stanowczego, gdyż dopiero rozpoczęto prawodawcze prace. — Ażeby dla ukończenia takich wniosków ministrom zostawić czas dostateczny, zamyślają po wniesieniu budżetu odroczyć izby i tymczasem obrady nad tym budżetem poruczyć komisyom. W stanie budżetu państwa zostaną znacznie uwzględnione wnioski ministrów, względem wyzyskiwania pojedyńczych źródeł finansowych i względem oszczędzenia innych pozycyi, ażeby tym sposobem zyskać prawdziwą równowagę przy pokryciu potrzebnych wydatków równie jak przy podwyższeniu wojskowego etatu i płacy urzędników. Do projektu względem pomnożenia dochodów należy także jak słychać dawniejsze podwyższenie ceny soli z 1 srebrnego grosza na piętnaście feników za funt, jak płacono do 1842 roku, w którem zjednoczony sejm uchwalił zniżenie tej ceny. Oraz liczą na przybytek 2 milionów talarów z monopolu soli, który mają płacić majętni właściciele dóbr i wielcy przemysłowcy, co przy wielkich gospodarstwach i fabrykach potrzebują wielkiej ilości soli.

Rosya.

(Poseł szwedzki. — Zbiory Dubrowskiego. — Uwolnienie z niewoli profesora Siewiercowa.)

Petersburg, 22. listopada. Przed kilką dniami przybył tu nowy szwedzki poseł przy tutejszym dworze, baron Jarlsberg.

— Na słynne zbiory Dubrowskiego, urządzono w cesarskiej bibliotece osobną salę. Podczas francuskiej rewolucyi należał Dubrowski do rosyjskiego poselstwa w Paryżu i cały swój majątek poświęcił na ocalenie rękopismów bastyli, i opactw St. Germain i Corvey. W 1800 roku ofiarował zbiory swe Cesarzowi Alexandrowi, za co był sowicie wynagrodzonym. Kilka najpiękniejszych miniaturami przyozdobionych rękopismów tego zbioru, znajduje się w cesarskim pałacu zwanym „Eremitage.“

— Temi dniami doniesiono o uwolnieniu profesora Sjewercowa z niewoli w Kokandzie. Z listu jego brata do moskiewskiej gazety okazuje się, że cała niewola trwała tylko miesiąc i w ogóle była dość łagodną. Nieustannym staraniom dowodzącego na linii sir Darya, jenerał-majora Dansas, powiodło się wyjednać jego uwolnienie; i profesor zajmuje się obecnie rozpoznaniem gatunków ryb aralskiego jeziora.

Azya.

(Telegram indyjski.)

Ministeryum spraw zewnętrznych ogłosiło telegraficzną depeszę z Bombaju, z której w uzupełnieniu ogłoszonych już wiadomości podają dzienniki jeszcze następujące szczegóły: Proklamacya Królowy została ogłoszoną w całych Indyach na dniu 1. listopada i jak zdaje się przyjęto ją jak najlepiej. Kampanię w Audzie rozpoczęto na dniu 18. października. Kolumny z Iuteguru i Szaganpuru wyruszyły w pochód. Warownię Berwa leżącą o 10 mil na północnozachodniej stronie od Suendellu zdobyły nasze wojska szturmem na dniu 21. października. Nasze straty wynosiły 100 ludzi w zabitych i rannych.

Doniesienia z ostatniej poczty.

Tryest, 7go grudnia. Z Barcelony donoszą pod dniem 27go listopada, że austryacka brygantyna „Teresa Caterina,“ płynąc z ładunkiem węgli z Cardiff do Raguzy, zawinęła 18. listopada do Malagi z uratowaną załogą norwegskiego okrętu „Luigia,“ który rozbił się wioząc żelazo z Cardiff do Teodozyi.

Turyn, 5go grudnia. Dziennik *Independente* wyraża się o ostatniej nocie *Monitora* w taki sposób, jak gdyby to nie zachwiało wcale jeszcze jego nadziei. — Dziennik *Armonia* skazany został za artykuł o sprawie klasztorów na jednomiesięczne więzienie i 300 lirów kary pieniężnej.

Korfu, 3. grudnia. Gladstone udaje się temi dniami do Aten, za powrotem jego będzie zwołana tutejsza izba deputowanych.

Wiadomości handlowe.

Lwów, 7. grudnia. Na wczorajszy targ przypędzono 85 wołów i 29 krów, mianowicie z Rozdołu 6 stad po 10, 21, 10, 12, 12 i 10 sztuk, z Szczerca 6, ze Stryja 4 a z Koniuch 29 sztuk. Z tej liczby sprzedano — jak nam donoszą — na targu 44 sztuk na potrzeb miasta i płacono za woła, mogącego ważyć 290 ℔ mięsa i 26 ℔ łoju, 46 zł. 46 c.; sztuka zaś, którą szacowano na 315 ℔ mięsa i 32 ℔ łoju, kosztowała 58 zł. 27 c. Krowy z Koniuch przypędzone były na rzeź nieprzydatne.

Przyjechali do Lwowa.

Dnia 9. grudnia.

Hotel europejski: PP. Hr. Boulatzel Mich., ces. ros. rotmistrz, z Wiednia. — Bal Franc., c. k. rotm., z Tuligłów.

Hotel Langa: P. Uyriman Jerzy, z Besarabii.

Hotel angielski: P. Br. Poten Karol, z Łahodowa.
Hotel podolski: PP. Skarzyński Wład., z Szaszycy. — Bobowski Tytus, z Towstobab.
Do pomieszkania prywatnego: PP. Pilatowski Mar., z Bóbrki. — Komar Adolf, z Rosyi.

Wyjechali ze Lwowa.

Dnia 9. grudnia.

PP. Antler Franciszek, do Soroki. — Górski Wincenty, do Lipicy górnej. — Sikorski Józef, do Strzelisk. — Pietruski Włod., do Woli wielkiej.

Spostrzeżenia meteorologiczne we Lwowie.

Dnia 7. i 8. grudnia.

Pora	Barometr w mierze parys. sprowadzony do 0° Reaum.	Stopień ciepła według Reaum.	Stan powietrza wilgotnego	Kierunek i siła wiatru	Stan atmosfery
7. god. zrana	‴ 328.72	+ 0.9°	94.0	połud.-wsch. sł.	mgła
2. god. po poł.	328.99	— 1.9°	92.8	„ „	deszcz
10. god. wiecz.	329.49	+ 1.0°	95.4	południowy „	„
Wysokość deszczu 0.‴41.					
7. god. zrana	‴ 330 09	+ 0.5°	92 3	południ.-wsch. sł.	śnieg
2. god. po poł.	330.50	+ 1.0°	90.4	„ „	pochmurno
10. god. wiecz.	331.01	— 0.3°	90 2	„ „	„
Wysokość śniegu 2‴.					

TEATR.

Dziś na scenie polskiej po raz pierwszy: **„Ślepy i garbaty,“** dramat w 5 aktach z francuskiego, przekładu M. Chrzanowskiego.

Kurs lwowski.

Dnia 9 grudnia.

		gotówka zł.	gotówka kr.	towarem zł.	towarem kr.
Dukat holenderski	mon. konw.	4	32	4	35
Dukat cesarski	„ „	4	35	4	39
Półimperyał zł. rosyjski	„ „	7	54	7	59
Rubel srebrny rosyjski	„ „	1	31	1	32
Talar pruski	„ „	1	27	1	29
Polski kurant i pięciozłotówka	„ „	1	7	1	9
Galicyj. listy zastawne za 100 złr.	bez kuponów	79	30	80	5
Galicyjskie obligacye indemnizacyjne	bez kuponów	80	10	80	50
5% Pożyczka narodowa	bez kuponów	81	30	82	10

Telegrafowany wiédeński kurs papierów i wekslów.

Dnia 9. grudnia.

1. Dług publiczny. *A. Państwa.* W walucie austryackiej po 5% za 100 zł. 80.50. Z pożyczki narodo. po 5% za 100 złr. 86 10. Z roku 1851 serya B. po 5% za 100 zł. —.—. Z konwersyi kuponów po 5% za 100 zł. —; Metaliki po 5% za 100 zł. 85.25.; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. —; po 4% za 100 zł. —.—. po 3% za 100 zł. —.—; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. —; po 1% za 100 zł. —. — Przeznaczone do loso.: z r. 1834 za 100 zł. — ; z r. 1839 za 100 zł. 134.— zł. z roku 1854 za 100 zł. 114.50. Losowane obligacye dawnego długu państwa: po 5% za 100 zł. —.—; po $4\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa w kraju uprocentowane: po 3% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{2}$% za 100 zł. — —; po $2\frac{1}{4}$% za 100 zł. — —; po 2% za 100 zł. — —; po $1\frac{3}{4}$% za 100 zł. — —. Przeznaczone do losowania obligacye dawnego długu państwa za granica uprocentowane: po 5% za 100 zł. — —: po $4\frac{1}{2}$ za 100 zł. — —; po 4% za 100 zł. — —. *B. Krajów koronnych.* Obligacye indemnizacyjne: Niższej Austryi po 5% za 100 zł. —.—; Węgier 83.80; Banatu Temeskiego. Kroacyi ii Slawonii —.—.; Galicyi 83 75; Bukowiny —.—; Siedmiogrodu —.—; innych krajów koronnych 90.75; z klauzulą losowania w roku 1867 —.—. Lombardo-weneckiej pożyczki z roku 1850 po 5% za 100 zł. —

2. Akcye. Banku narodowego sztuka 966.50; instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu 243.30; niższo-austr. towarzystwa eskomtowego 614.—; półn. kolei Cesarza Ferdynanda za 1000 zł. 1720; towarzystwa kolei żelaznej państwa 262.—; zachod. kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. za 100 zł. (50%) wpłaty 85 55; połud.-półn.-niemieckiej kolei komunik. —; kolei Cisy po 200 złr. m. k. —; — lomb.-weneck. kol. żelaz. —.—; wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa —.—; austr. towarzystwa żeglug parowej na Dunaju po 500 złr. 520.—; Lloyda w Tryeście po 500 złr. 315.

3. Listy zastawne. Banku narod. w mon. konw.: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. —.—; na 6 lat po 5% za 100 zł. —.—; na 10 lat po 5% za 100 zł. —.—; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. — —; w walucie austryackiej: na 12 miesięcy po 5% za 100 zł. — —; przeznaczone do losowania po 5% za 100 zł. —.—; galic. instyt. kred. po 4% za 100 zł. —.

4. Losy. Instytutu kredyt. dla handlu i przemysłu sztuka 100.55; towarzystwa żeglugi parowej na Dunaju —.—; pożyczka miasta Tryestu za 100 zł. —.

Kurs wexlowy. Na 3. miesiące: Amsterdam za 100 holenderskich florenów 85.40. Augsburg za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.20. Berlin za 100 talarów 150 50. Wrocław za 100 talar. — —. Frankfurt n. M. za 100 zł. połudn. niemieck. waluty 86.20. Genua za 100 lirów piemonckich —.— Hamburg za 100 marko banko 76.25. Lipsk za 100 talarów —.—. Liwurna za 100 lirów toskańskich —.—. Londyn za 10 funtów szterl. 101.85. Lugdun za 100 franków —.—. Medyolan za 100 zł. waluty austryack. 99.50. Marsylia za 100 frank. —.—. Paryż za 100 fr. 40.45. Praga za 100 zł. wal. austr. —.—. Tryest za 100 zł. wal. austr. — —. Wenecya za 100 zł. wal. austr. —.

Na 31 dni. Bukareszt za 100 piastrów wołoskich 14.85. Konstantynopol za 100 piastrów tureckich —.—. Wexlowe dyskonto banku narod. 5% —. procent od zaliczek banku narodowego na papiery publiczne 5% —.

Kurs złota. Dukaty ces. mennicze 4.84, — dukaty ces. pełnej wagi $4.79\frac{5}{10}$, korony 14.4. półkorony —.

Kurs giełdy wiédeńskiej.

Dnia 7. grudnia.

Dług publiczny.

A. Państwa.	pien.	towar.
W austr. wal. po 5% za 100 zł.	—.—	81.—
Z pożyczki narodow. po 5% za 100 zł.	85.90	86.—
Z roku 1851, ser. B. po 5% za 100 „	—.—	—.—
Metaliki po 5% za 100 zł.	85.10	85.20
dtto. „ $4\frac{1}{2}$% za 100 zł.	75.50	76.—
Przeznacz. do wylos. z r. 1834 za 100 zł.	316.—	318.—
„ 1839 „ 100 „	133.75	134.25
„ 1854 „ 100 „	114.25	114.50
Renty Como po 42 lir. austr.	17.50	18.—

B. Krajów koronnych (Obligacye indemn. po 5% za 100 zł.)	pien.	towar.
Niższej Austryi	95.—	95.50
Węgier	83.74	84.50
Banatu Temeskiego, Kroacyi i Slawonii	83.—	83.50
Galicyi	83.75	84.25
Bukowiny	83.—	83.50
Siedmiogrodu	83.25	83.75
innych krajów koronnych	90.—	91.—
Z klauzulą losowania w r. 1867	—.—	—.—

Akcye.

	pien.	towar.
Banku narodowego sztuka	964.—	966.—
Instytutu kredytowego dla handlu i przemysłu po 200 zł. wal. austr	241.80	241.90
Niższo-austr. towarzystwa eskomt. po 500 zł. mon. konw.	614.—	616.—
Północnej kolei Cesarza Ferdynanda po 1000 zł. mon. kon.	1714.—	1715.—
Towarzystwa kolei żelaznej państwa po 200 zł. mon. konw. czyli 500 fr.	259.40	259.50
Kolei Cesarzowej Elżbiety po 200 zł. mon. kon. za 100 zł. (5%) wpłaty	86.50	87.—
Połud.-półn.-niemieckiej kolei komunikacyjnej po 200 zł. m. k.	184.50	185.—
Kolei Cisy po 200 zł. m. k. po 100 zł. (50%) wpłaty	105.—	105.10
Lomb.-weneckiej kolei żelaznej po 570 lir. austr. czyli 192 zł. m. k. z 76 zł. 48 kr. (40%) wpłaty	115.—	116.—
Wsch. kolei Cesarza Franciszka Józefa po 200 zł. czyli 500 frank. z 60 zł. (30%) wpłaty	65.50	66.—
Austr. towarz. żegl. par. po 500 zł. m. k.	518.—	520.—
Lloyda austr. w Tryeście po 500 „ „	310.—	315.—

Listy zastawne.

		pien.	towar.
Banku narodowego w mon. kon.	6letnie po 5% za 100 zł.	98.25	98.75
	10 „ „ 5% „ 100 „	94.—	94.50
	przeznaczone do losowania po 100 zł.	89.25	89.50
Banku narodowego w wal. austr.	na 12 miesięcy 5% za 100 zł.	99.—	99.50
	przeznaczone do losowan. po 5% za 100 zł.	85.—	85.25

Losy.

	pien.	towar.
Instyt. kredyt. dla handlu i przemysłu po 100 zł. waluty austr. za sztukę	101.70	101.80
Towarz. żeglugi parowej na Dunaju po 100 zł. mon. kon.	108.20	108.40
Esterhazego 40 zł. m. k.	80.85	81.75
Salma 40 „ „	41.50	42.—
Palfiego 40 „ „	38.85	39.10
Clarego 40 „ „	37.25	37.75
St. Genois 40 „ „	38.50	39.—
Windischgrätza 20 „ „	23.—	23.50
Waldsteina 20 „ „	26.75	27.25
Keglevicha 10 „ „	15.75	16.—

Na 3 miesiące.

	pien.	towar.
Augsburg za 100 zł. połud.-niemieckiej waluty 5%	86.20	86.30
Frankfurt n. M., za 100 zł. południ.-niemieckiej waluty	86.30	86.40
Hamburg za 100 marko banko $2\frac{3}{4}$%	76.25	76.40
Londyn za 100 funtów szterl. 3%	101.90	102.—
Paryż, za 100 franków 3%	40.45	40.55

Kurs złota.

	pien.	towar.
Dukaty ces. mennicze	4 zł.—81 cen.	4 zł.—82 cen.
Korona	14 „ — 2 „	14 „ — 4 „
Napoleondor	8 „ —10 „	8 „ —12 „
Rosyjski imperyał	8 „ —32 „	8 „ —34 „

KRONIKA.

Dnia 2go bieżącego miesiąca przyszła do trafikanta Józefa M. M., mającego budkę przy domu Nr. $572\frac{4}{4}$ nieznajoma kobiéta, kupiła 10 sygarów, i prosiła go, by zawiniątko z żywnością, które miała przy sobie, przechował w swojej budce, dopokąd nie wróci po nie, na co też zezwolił M. Tej samej nocy około godziny 2. zapukała rzeczona kobiéta do drzwi budki, a gdy M. poznając ją po głosie otworzył, weszło zamiast kobiety trzech mężczyzn z poczernionemi twarzami i przyzwoicie ubranych do budki ze ślepą latarką, zatkali mu natychmiast usta, obalili na łóżko, i związawszy mu mocno ręce i nogi, zrabowali potem bez przeszkody cały jego zapas tytoniu i inne rzeczy w wartości 254 zł. 44 centów waluty austryackiej.

Przedsiębrane poszukiwania dla wykrycia sprawców tego rabunku były dotąd bezskuteczne, ale 4go b. m. zrana znaleziono w jednej ze skrzyni listowych w mieście zapieczętowany list bez adresu, w którym znajdowała się skradziona rzeczonemu M. przy tym rabunku książeczka kasy oszczędności i dwie kartki zastawne tutejszego banku ormieńskiego, co c. k. dyrekcya pocztowa oddała niezwłocznie władzy bezpieczeństwa.

— (Kozie skórki.) Miasto Annonay w departamencie de la Drome dostarcza paryskim fabrykantum rękawiczek wielką część skór kozich, i w pierwszych sześciu miesiącach bieżącego roku dostarczyło półczwarta miliona skór w wartości 14 milionów franków.

— (Telegraf pod zarządem kobiet.) Według dziennika „Flensburger Zeitung“ zamierza szwedzki rząd poruczać po małych miastach północnej Szwecyi posady przy telegraficznych stacyach kobietom. Powodem do tego rozporządzenia jest to, że takie stanowisko wiąże mężczyznę zanadto do miejsca i stolika, a rządowi trudno opłacać takie miejsca wyżej nad 200 do 250 talarów rocznie, a co niewystarcza wcale na utrzymanie mężczyzny, dla kobiety zaś, która w wolnych godzinach, i tak zajmuje się ręczną robotą, byłaby płaca ta dostateczna.

Główny Redaktor *M. Szrzeniawa Sartyni.* Z c. k. galic. drukarni rządowej.